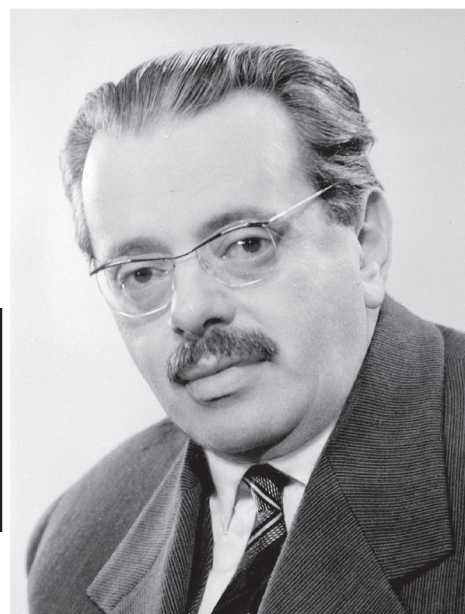

SZIRMAI ISTVÁN

1906. április 13. Zilah, Szilágy vármegye – 1969. szeptember 29. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Járai Rudolf

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MKP KV Tömegszervezetek Osztálya vezetője	1945. december–1947. november
Az MKP, illetve MDP KV Szervező Bizottsága Titkárságának vezetője	1947. szeptember–1949. június
A Magyar Rádió elnöke	1949. szeptember–1953. február
A Tájékoztatási Hivatal elnöke	1956. december–1958. január
Az MSZMP KB tagja	1957. június 29.–1969. szeptember 29.
Az MSZMP KB Agitációs és Propaganda Osztálya vezetője	1957. július 21.–1959. december 5.
Az MSZMP KB titkára	1959. december 5.–1966. december 3.
Az MSZMP PB póttagja	1959. december 5.–1962. november 24.
Az MSZMP PB tagja	1962. november 24.–1969. szeptember 29.

PÁLYÁJA

Apja, Szirmai Károly polgári radikális nézeteket képviselő újságíró volt, anyját Lefkovich Zsóknak hívták.

Az elemi iskolát szülővárosában végezte, Nagykárolyban érettségizett. Jogi tanulmányait Párizsban kezdte, majd Kolozsvárott folytatta. Az egyetem után az előírt szakmai gyakorlatot nem teljesítette, ezért csak abszolutóriumot szerzett, így csupán magántisztviselőként tudott munkát vállalni. Már kolozsvári egyetemistaként részt vett a baloldali diákszervezetek tevékenységében. 1929-ben csatlakozott a román kommunista párthoz, az erdélyi tartományi vezetőség mellett tagja lett a kolozsvári, majd a Szamos kerületi pártbizottságnak. Titkárként ő irányította az erdélyi Vörös Segélyt is. Észak-Erdély visszacsatolása (1940. augusztus 30.) után kapcsolatba került a Komunisták Magyarországi Pártja vezetőivel, s átigazolt a magyar pártba. A KMP észak-erdélyi tartományi bizottsága és a budapesti vezetőség közötti összekötőként Budapestre költözött, 1943 nyarán szerepe volt a párt feloszlását kimondó határozat megszületésében, s bekerült az utód Békepárt központi bizottságába. 1943. novemberben letartóztatták, 1944. február 28-án a Vezérkari Főnökség különbírósa hűtlenség vádjával tizenöt évi fegyházra ítélte. 1944 nyarától Sárospatakon tartották fogva, ahonnan az októberi nyilaspuccsot követően megszökött.

1944. novembertől a szovjet uralom alá került Szegeden a Magyar Kommunista Párt dél-magyarországi területi titkárságának a titkárhelyettese, majd titkára volt. 1944.

decembertől a *Délmagyarország* című koalíciós lap munkatársaként tevékenykedett, 1945. márciusban a lap felelős szerkesztője, 1945. július végén, mikor az újság az MKP kezébe került, főszerkesztője lett. 1945. decembertől 1947. novemberig Budapesten az MKP Központi Vezetősége Tömegszervezetek Osztályát, 1947. októbertől egy évig a Nő- és Ifjúsági Titkárságot, 1949. február és 1950. április között az Ifjúsági, Nő- és Sportbizottságot, valamint 1947. szeptember és 1949. június között a Szervező Bizottság Titkárságát is vezette. A szociáldemokrata pártnak az MKP-ba történt beolvasztásával létrehozott Magyar Dolgozók Pártja alakuló kongresszusán (1948. június 12–14.) a KV és az SZB póttagjává választották. 1949 szeptemberében kinevezték a Magyar Rádió elnökévé.

1953. január 28-án az Államvédelmi Hatóság letartóztatta: ügyét Péter Gáboréhoz akarták kapcsolni, s egy kreált cionista perben elítélni. A rádió éléről hivatalosan csak 1953. februárban távolították el, kizárták a pártból, és megfosztották 1945. novemberből folyamatos országgyűlési mandátumától. Nagy Imre 1953. júliusi kormányra kerülését követően a per előkészületeit leállították (illetve Péter Gábor esetében a koncepciót módosították), s miután a Vizsgálati Osztályon megállapították, „hogyan olyan bűncselekményt nem követett el, melyért jogilag felelősségre lehet vonni”, 1953. november 18-án tárgyalás nélkül szabadon bocsátották, 1954 elején az MDP-be is visszavették. 1954-től a Zálogház Vállalatnál, majd a Begyűjtési Minisztériumban dolgozott, 1955-ben rehabilitálták. 1956 nyarán kinevezték az *Esti Budapest* főszerkesztőjévé.

A forradalom leverését követően 1956. decembertől a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Tájékoztatási Hivatalát vezette (a döntés már a Magyar Szocialista Munkáspárt Ideiglenes Intéző Bizottsága november 24-i ülésén megszületett), irányítása alá tartozott a sajtó, a rádió és a Magyar Távíratok Iroda. Az MSZMP 1957. júniusi országos értekezletén beválasztották a Központi Bizottságba, 1957. júliusban a KB Agitációs és Propaganda Osztályának élére állították, de 1958. januárig még ő vezette a Tájékoztatási Hivatalt is. 1958. novemberből élete végéig ismét parlamenti képviselő volt.

Az MSZMP VII. kongresszusán (1959. november 30–december 5.) a Politikai Bizottság póttagjává és a KB Titkárságának tagjává választották. Ideológiai és a kulturális KB-titkárként ő felügyelte a KB Agitációs és Propaganda Osztályát, a Tudományos és Kulturális Osztályt, a Párttörténeti Intézetet, a *Népszabadság* és a *Társadalmi Szemle* szerkesztőségét (ezen kívül a megyei pártbizottságok közül hozzá tartozott Bács-Kiskun és Csongrád), valamint ő vezette a KB mellett működő Agitációs és Propaganda Bizottságot. 1962. novemberben a PB rendes tagja lett. Kettős arculatú kultúrpolitikát folytatott; miközben hivatalból támogatta a dogmatikus marxista ideológusok megnyilatkozásait, engedélyezte a modern nyugati tömegkultúra vívmányainak a magyarországi viszonyokra adaptált bemutatását a sajtóban, a rádióban és a televízióban. Az 1960-as évek első felében Kádár János legközelebbi munkatársai közé számított. Az MSZMP IX. kongresszusán (1966. november 28–december. 3.) felmentették KB-titkári posztja alól, de 1969. márciusig a KB Agitációs és Propaganda Bizottsága elnöke és élete végéig PB-tag maradt.

FŐ MŰVEI

Tömegszervezetek. Szikra Kiadó, Budapest, 1946.

Tömegszervezés, tömegszervezetek. MKP Országos Oktatási Osztálya, Budapest, 1947.

A német kérdés rendezése a béke ügyét szolgálja. Kossuth Kiadó, Budapest, 1961.

Az SZKP 22. kongresszusának hatása ideológiai munkánkra. Kossuth Kiadó, Budapest, 1962.

A kommunista eszmék győzelméért. Kossuth Kiadó, Budapest, 1963.

A marxizmus-leninizmus eszmei offenzívája. Kossuth Kiadó, Budapest, 1963.

IRODALOM

Szirmai István halálára. *Népszabadság*, 1969. október 1.

Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához. Szerkesztette Nyírő András. Interart Stúdió, Budapest, 1989. 315–316.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12. Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Budapest, Magyar Országgyűlés, 2005. 405–406.

Takács Róbert: *Politikai újságírás a Kádár-korban*. Napvilág Kiadó, Budapest, 2012.

Csatári Bence: *A Tájékoztatási Hivatal története Szirmai István elnöksége alatt (1956–1967)*. Nemzeti Emlékezet Bizottsága, Budapest, 2015.

